

MATIČA HRVATSKIH SINDIKATA

NAŠI SINDIKATI O IZBORIMA, broj 4

SVIM ČLANOVIMA NAŠIH SINDIKATA

Nadamo se da smo vam u broju 3 ovoga biltena pomogli približiti pozicije stranaka u pogledu dostupnosti zdravlja te pravde i sudovanja svim građanima. U ovom broju objasniti ćemo vam pozicije stranaka prema referendumu o ublažavanju uvjeta za referendum te odnos stranaka prema vašim sindikatima i socijalnom dijalogu kao neupitnim vrijednostima svakog demokratskog društva.

Tema 7: REFERENDUM O VAŠEM PRAVU NA ODLUČIVANJE

POLAZIŠTA SINDIKATA. Sindikati su prije godinu dana s Vladom RH dogovorili referendum o ublažavanju uvjeta za provođenje referenduma. Sada Kukuriku-SDP najavljuje da neće provesti taj referendum ako dođu na vlast.

Zašto je važan referendum građana? Zamislite da politika donese odluku da pokraj vašega grada sagradi nuklearnu centralu ili da smanji poreze bogatima (što je već jednom napravila) ili da privatizira vode i šume. Ima li narod pravo nešto o tome reći? Referendumima se građani bore za čisti okoliš, prava radnika, pacijenata, potrošača... Ako su Slovenci, Finci, Švicarci zreli za takvo odlučivanje, moraju biti i Hrvati. Ako ipak još nismo zreli onda ćemo to postati puno prije kroz praksu referenduma nego kroz biranje predstavnika jednom u četiri godine u kampanjama sveopćeg laganja.

Podsjetimo se. Dogovor oko referenduma o referendumu posljedica je događanja nakon peticije 717 tisuća građana, koju su organizirali sindikati u lipnju 2010. godine. HDZ je spriječio provođenje referenduma nečuvenom manipulacijom uz skandaloznu ulogu Ustavnog suda. Tu je ulogu veoma utemeljenom kritikom razložio i Zoran Milanović. Nakon što je Ustavni sud odradio svoj dio posla postalo je jasno da na ovakav način narod, građani, sindikati i udruge civilnog društva neće moći koristiti referendum kao neposredni vid demokracije. Skupljanje potpisa bio je složen i težak postupak koji su mogli organizirati samo sindikati i na žalost nitko drugi. A i oni jedva. Stoga su sindikati tražili promjenu regulacije uvjeta za referendum i zbog toga započeli kampanju pritisaka s najavom generalnog štrajka i peticije za prijevremene izbore. Nakon takvog pritiska postigli su spomenuti sporazum da se „referendum o referendumu“ održi isti dan kada bude i referendum o Europskoj uniji. Kako se potonji referendum nije održao za mandata ove Vlade, logična su očekivanja sindikata i građana da taj sporazum provede nova vlast jer njega nismo potpisali s HDZ-om već s Vladom RH.

Sadržaj referendumskog pitanja. Sadržaj pitanja trebao je obuhvatiti produljenje roka za provođenje peticije za referendum s 15 na 30 dana i trebao je smanjiti broj potrebnih potpisa za obavezno provođenje bilo kojeg referenduma s 10% biračkog tijela na 200.000 birača. Vlada je prvi dio zahtjeva već ispunila promjenom Zakona, a drugi dio nije bilo moguće izmijeniti bez promjene Ustava za što je referendum nužan.

GLEDIŠTA STRANAKA

1. Hrvatska laburistička stranka (Dragutin Lesar), **Hrvatska ekonomska inicijativa** (Ljubo Jurčić) i **Hrvatska socijalno-liberalna stranka** (Darinko Kosor) nedvojbeno su podržali održavanje referenduma o referendumu.

2. HDZ se također izrazio u korist provođenja tog referenduma. S obzirom da je polovicu sporazuma već realizirao vjerujemo da bi proveli dogovoreni referendum. Njima, međutim, pamtimo manipulaciju Ustavnim sudom. Osim toga, vjerujemo da referendumima u korist jačanja izravne vlasti naroda nisu njihovo iskreno opredjeljenje već potez iz nužde na koji su ih sindikati primorali. Dokaz: pri zadnjim promjenama Ustava u proljeće 2010. godine nisu htjeli izmijeniti ustavne odredbe o referendumu.

3. Kukuriku-SDP. Novi list prenio je ovih dana izjave Zorana Milanovića i Vesne Pusić (vidi na našim web stranicama) da njih naš dogovor s Vladom ne obvezuje i da neće provesti taj referendum. Pri zadnjim promjenama Ustava SDP je zagovarao ublažavanje uvjeta za referendum. Međutim, nakon sindikalnog sporazuma s Vladom nastao je čudni salto mortale u stajalištima SDP-a, pa Milanović izjavljuje da je takav sporazum navodna namještaljka HDZ-a kako bi ih mogli referendumima opstruirati kada oni preuzmu vlast. Zanimljivo, dogovor koji smo s Vladom postigli savjetovao je i predsjednik Republike. Poricanjem prava na referendum Kukuriku iskazuje nevjericu u razum naroda. Oni vjeruju da posjeduju neupitnu istinu o tome što na vlasti treba napraviti, a narod bi im mogao referendumima to kvariti. I još gore, to bi mogli učiniti zeleni, sindikati ili udruge pacijenata tako što će „nagovoriti“ narod. To je loše za taj narod jer Kukuriku očito zna bolje od samog naroda što je za njega dobro. Takav otpor uređenju referenduma kao oblika neposredne vladavine naroda protiv je ustavnih opredjeljenja ove zemlje. U članku 1. **Ustava RH** piše: „Narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem“.

Mi ne želimo da se vlada nad narodom već zajedno s narodom. SDP je bio neiskren kada je zagovarao ublažavanje uvjeta za državni referendum pri promjeni Ustava. Procijenio je dobro da HDZ na to neće pristati. Da su se oko tog pitanja zapravo dobro slagali pokazao je zadnji dogovor oko promjena Ustava. SDP je tada odustao da se u njega ugradi ono što je tražio, a mi smo to pritiskom i sporazumom postigli šest mjeseci kasnije.

Tema 8: PRAVA SINDIKATA I SOCIJALNI DIJALOG

POLAZIŠTA SINDIKATA. Sindikati štite pojedinačna prava radnika u pravnim sporovima, kolektivna prava radnika u procesu kolektivnog pregovaranja i socijalna prava građana u procesu socijalnog dijaloga. Država je socijalna i demokratska kada sindikati mogu uspješno štiti prava na sve te tri razine. Sindikati niti u jednoj zemlji ne mogu sami riješiti niz prepreka u svome razvoju, već im sukladno demokratskim standardima u tome pomaže zakonodavna i izvršna vlast. Tamo gdje ne pomaže i tamo gdje se sindikate ne uključuje u socijalni dijalog, tamo se radi o liberalnoj vlasti okrenutoj kapitalu, a ne i svijetu rada.

GLEDIŠTA STRANAKA

- 1. Hrvatski laburisti** (Dragutin Lesar), koji se predstavljaju kao stranka rada, pokazuju najveći interes za pitanje jačanja sindikata i kolektivnog pregovaranja na svim razinama.
- 2. Hrvatska ekonomska inicijativa** (Ljubo Jurčić) koja se predstavlja kao istinska socijaldemokratska alternativa nedvosmisleno podupire rad i prava sindikata.

3. HDZ je razvio socijalni dijalog kroz rad gospodarsko-socijalnih vijeća i dijalog sa sindikatima. Sindikati su tako mogli na mnoge stvari utjecati i mnoge spriječiti. Međutim, za vrijeme njegova mandata nije riješeno niz prevažnih pitanja koji opterećuju odnose (položaj sindikata u industriji, odnos članova i nečlanova sindikata, podjela sindikalne imovine, rad nedjeljom) tako da taj rad nije bio dovoljno učinkovit.

Nisu nam jasne namjere **Kukuriku-SDP-a** prema sindikatima. Čačić je otvoreno i višekratno podcjenjivao sindikate na više javnih mjestima. SDP ne održava nikakvu komunikaciju sa sindikatima što je čudno i indikativno. Šef stranke javno na televiziji govori da su oni liberalna stranka. U njihovom programu međutim stoji da su sindikati bili marginalizirani za vrijeme HDZ-a pa se nadamo da utjecaj sindikata neće smanjiti već povećati. Socijaldemokrati u svijetu inače djeluju prosindikalno.

4. HSLS načelno podupire rad sindikata, ali s obzirom na niz pitanja koje zagovara u poreznoj i gospodarskoj politici (npr. fleksibilizacija radnih odnosa), može se pretpostaviti da sindikati takvoj politici ne bi bili poželjni sugovornik.

Zagreb, studeni 2011.

MATICA HRVATSKIH SINDIKATA:

- ◆ Sindikat hrvatskih učitelja
- ◆ Sindikat zaposlenih u pravosuđu
- ◆ Sindikat odgoja i obrazovanja Hrvatske
- ◆ Sindikat radnika EX Dubrovačke banke
- ◆ Nezavisni sindikat pravosudne policije RH
- ◆ Nezavisni sindikat bibliotečnih djelatnika Hrvatske
- ◆ Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja
- ◆ Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama Hrvatske
- ◆ Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara i medicinskih tehničara
- ◆ Sindikat radnika, sporta i rekreacije u hrvatskom mirovinskom osiguranju